

Najväčšie záhady Slovenska

Miesta a príbehy, ktoré nenájdete v učebniciach ani v turistických sprievodcoch.

Sitno malo byť priamo bránou do pekla i sídlom nenarodených duší.

Vedeli ste, že na Slovensku máme vlastný Stonehenge, kraj taký temný ako Transylvánia a že cez naše územie viedol podobný múr, ako oveľa neskôr postavili Číňania? Existuje dokonca teória, že práve na našich lúkach a hájoch vznikla civilizácia a bájne rieky Eufkrat a Tigris sú vlastne Váh a Hron.

Záhady patria k dejinám sveta, aj keď mnohé nie sú vysvetlené alebo presne historicky zdokumentované. A možno práve preto priťahujú nadšencov, skeptikov, amatérskych bádateľov, profesionálnych historikov, ako aj čudákov, ktorí v záhadách vidia nadpozemské či mimozemské sily.

Jaromír Slušný, autor početných kníh z dejín kriminalistiky, polície a gréckej či slovanskej mytológie má záhady rád, špeciálne tie, ktoré máme doma. Vo svojej novej knihe Najväčšie slovenské záhady skĺbil pohľady odborníkov i objaviteľov dänikenovského razenia na viaceré stavby, javy či udalosti, ktoré nemajú jednoznačné vedecké ani historické vysvetlenie. „Čím viac kráčame do hĺbky dejín Slovenska, tým viac záhad nachádzame,“ tvrdí Slušný.

Z autorov bizarných teórií v jeho knihe vyniká napríklad amatérsky historik Ján Hurník, podľa ktorého sa mnohé biblické či antické príbehy odohrali na území Slovenska, prípadne v jeho blízkom okolí. Tak napríklad Noemova archa sa podľa Hurníka mylne umiestňuje na tureckú horu Ararat, pretože v Biblii spomínaný Balarath je v skutočnosti našim Bolerázom pri Trnave.

V prospech tejto tézy má vraj hovoriť aj to, že Noemov koráb mal byť postavený z jedľového dreva. Od Hurníka sa dozvieme aj to, že sumerský Utanapištim pristál pri Neziderskom jazere, nie na hore Nisir, že hora Parnas je pri Trnave a že Mezopotámia teda Medziriečie sa nerozprestierala medzi riekami Eufkrat a Tigris, ale medzi Váhom a Hronom. Patrí k tým, ktorí si záhady sami vymyslia a hneď ich aj vyriešia.

Ďalší z doteraz neuznaných expertov na záhady Ivan Vašek je zas presvedčený, že na území dnešného Slovenska vznikla pred 70 miliónmi rokov samotná civilizácia.

Pri podbrančskom Starom hrade našiel megality, ktoré podľa neho nesú známky opracovania. Jeho najväčším objavom je nález kamennej hlavy s priečnym vrtom namiesto očí, ktorú nazval Veľký šéf.

Ani historik Pavel Dvořák sa vo svojich knihách a televíznych cykloch z histórie Slovenska záhadám celkom nevyhýbal, spomína aj povesti viažuce sa k danému historickému miestu. Ako však vysvetľuje, záhady boli preňho vždy len prostriedkom na objasnenie dejinných okolností.

Ak má kniha o záhadách - často aj pomerne absurdne vymyslených - nejaký význam, tak určite v popularizácii tých legiend a miest, o ktorých by sme prinajmenšom mali vedieť. Vybrali sme päť, o ktorých stojí za to vedieť viac.

Slovenské rondely

Najslávnejším neolitickým kultovým miestom na svete je určite systém menhirov a kruhových kameňov Stonehenge v južnom Anglicku. Jeho vznik sa odhaduje do roku 3100 pred n. l. a aj dnes pôsobí atraktívne, pretože zo stavby sa zachovali kamenné kvádre. No slovenské rondely sú podľa všetkého ešte staršie. Datujú ich do čias 4900 – 4500 pred n. l. a ako vyzerali, môžeme vidieť už len na maketách, ktoré vedci vytvorili na základe stôp v hline.

Prvé informácie o rondeloch získali naši archeológovia už v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Na Slovensku sa ich našlo takmer šesťdesiat, ďalšie sú aj na území Moravy, Dolného Rakúska či západného Maďarska.

Medzi najznámejšie patrí rondel vo Svodíne pri Nových Zámkoch, ktorého priekopy boli široké osem metrov a hlboké päť metrov. Hlinený val mal šírku asi osem až desať metrov, výšku asi tri metre. Vo vnútri hradieb mohla stáť aj stovka domov. Priemer priekop rondelov býval 35 až 250 metrov. Priekopy boli vždy prerušené vchodmi smerujúcimi na štyri svetové strany.

Rondel v Bučanoch našli v roku 1978 pri stavbe diaľnice, ale vzápätí bol zničený a pripomína ho dnes už len pamätník pri diaľničnom odpočívadle Červeník medzi [Trnavou](#) a Piešťanmi.

Podobné pamiatky sa našli v Ružindole pri Trnave a v Žlkovciach v okrese Hlohovec, v Hostovanoch, Žitanciach a na iných miestach.

Erich von Däniken sa pokúšal prezentovať rondely ako napodobeniny pristávacích plôch pre UFO. Verí, že sú spomienkami ľudstva na mimozemské civilizácie.

Vedci skôr predpokladajú, že rondely tvorili centrum, okolo ktorého stáli drevené osady. Obyvatelia osád sa v nich sústreďovali, či už z kultových, alebo obranných dôvodov.

Slúžili aj ako astronomické observatóriá na pozorovania Slnka a Mesiaca. Na základe sledovania fáz Mesiaca dokázali vtedajší ľudia určiť deň jarnej a zimnej rovnodennosti, podľa toho teda vedeli, kedy majú siať. Správne sa orientovať v ročných obdobiach sa potrebovali hlavne preto, že v tom čase bývali väčšie rozdiely medzi zimou a letom a veľké suchá.

Rondely sú najstaršie stavby v strednej Európe „Ukazujú nám, že už prastaré národy, ktoré u nás žili, ovládali astronómiu, preto by si zaslúžili oveľa viac popularizácie. Na tieto miesta by sme mali vozit' návštevníkov,“ hovorí Jaromír Slušný.

Val obrov

Nevieme, kto ho navštívil ani na obranu proti komu. Isté je len to, že mal imponujúce rozmery a že táto monumentálna stavba si vyžadovala obdivuhodné množstvo sily i organizáciu práce.

Bol tvorený hlinou a kamením a pôvodne sa tiahol od Sitna cez Štiavnické pohorie, Pečenice, Dudince, Dolné Semerovce až k rieke Ipeľ, kde sa dajú stále nájsť aj akési zvyšky kameňov. Západnejšie sa tiahla jeho druhá vetva, tretia vetva išla od Žarnovice až k ústiu Hrona do Dunaja. Val mal byť miestami široký až 16 metrov pri výške šesť až osem metrov. Jeho dĺžka sa odhaduje na 80 kilometrov, ale len na území Slovenska, pričom sa predpokladá, že pokračuje aj na maďarskom území, ba aj severným smerom do Poľska.

Fossa giganteum sa po prvý raz spomína už v 13. storočí, jeho štúdiu sa venoval aj polyhistor Matej Bel či historik Andrej Kmeť. Niektorí ho spájali s obrannými, ba aj protipovodňovými opatreniami Veľkej Moravy, podľa iných bol dielom rímskych vojakov, ktorí chránili toto územie pred Germánmi a datujú ho do 4. storočia nášho letopočtu.

Pozostával z drevených kolov, medzi ktorými bola nasypaná zemina, z jednej strany val podporovala hromada kamien, v jeho korunke mohli byť aj drevené palisády.

Val obrov nazývajú podľa nálezu hrobky bojovníka v blízkom okolí v Želovciach, ktorý mal mať vyše dvoch metrov, čo bola v tom čase unikátna výška.

V literatúre sa označuje aj ako Dlhý či Spečený val, lebo zemina valu je na niektorých miestach spečená pri vysokej teplote, mnohí bádatelia teda špekulovali nad technológiami, ktoré mohli jeho stavitelia vyvinúť na zvýšenie pevnosti valu. Pravdepodobnejšie je však to, že drevené ohrady pri jednom z útokov jednoducho zhoreli a okolitá zemina sa spiekla.

Ilustrovaná encyklopédia pamiatok Slovenska tvrdí, že val zhorel okolo roku 600 pred n. l., mal by byť teda o niekoľko storočí starší ako slávny Hadriánov val, ktorý prechádza Britániou. Aj historik Pavel Dvořák považuje dlhý val za jednu z najväčších slovenských záhad. Sám sa nerozhodol pre žiadne z možných vysvetlení.

Ludová povesť hovorí o tom, že val postavili čerti. Ján Hurník ho zase považuje za najstaršiu stavbu sveta, staršiu ako egyptské pyramídy.

Hrad Sitno

Patrí k najzáhadnejším miestam Slovenska, s ktorými sa oddávna spojovali početné legendy či ľudové pesničky. Sitno malo byť priamo bránou do pekla i sídlom nenarodených duší. Azda najznámejšia povesť hovorí o zakliatych sitnianskych rytieroch. Nečudo, že práve pod Sitnom hľadali aj časť zlatého pokladu strateného za slovenského štátu.

Magickú silu tohto miesta uznávajú mnohí, písal o ňom Ján Kollár, Andrej Kmeť mu venoval až dve knihy.

Historik Pavel Dvořák zahrnul tajomstvo Tatárskej lúky na severnej strane Sitna do svojho televízneho cyklu Stopy dávnej minulosti.

Aj on pripúšťa, že Sitno si stále zachováva čosi mýtického, možno aj preto, že ho vytvorila obrovská sopka, ktorej pary a roztoky vykryštalizovali v rudné žily. Pripomína, že jeho opevnený vrcholec bol podľa všetkého prázdny, Sitno mohlo byť teda akýmsi slovenským Olympom slúžiacim len bohom.

Sitno je aj najsevernejším oporným bodom Valu obrov. Plošina na vrchole tohto najvyššieho vrchu Štiavnických hôr (1009 metrov) bola osídlená už v dobe bronzovej, opevnené hradisko malo rozlohu 16 hektárov. Hlinené a bronzové nálezy dokazujú, že svahy Sitna osídlili aj Slovania.

Na východnom okraji plošiny bol vybudovaný stredoveký hrad, do hradieb ktorého zapojili aj praveký val. Hrad neskôr opevnili ako súčasť obrany Banskej Štiavnice pred Turkami. V roku 1710 ho zničilo Rákoczyho vojsko.

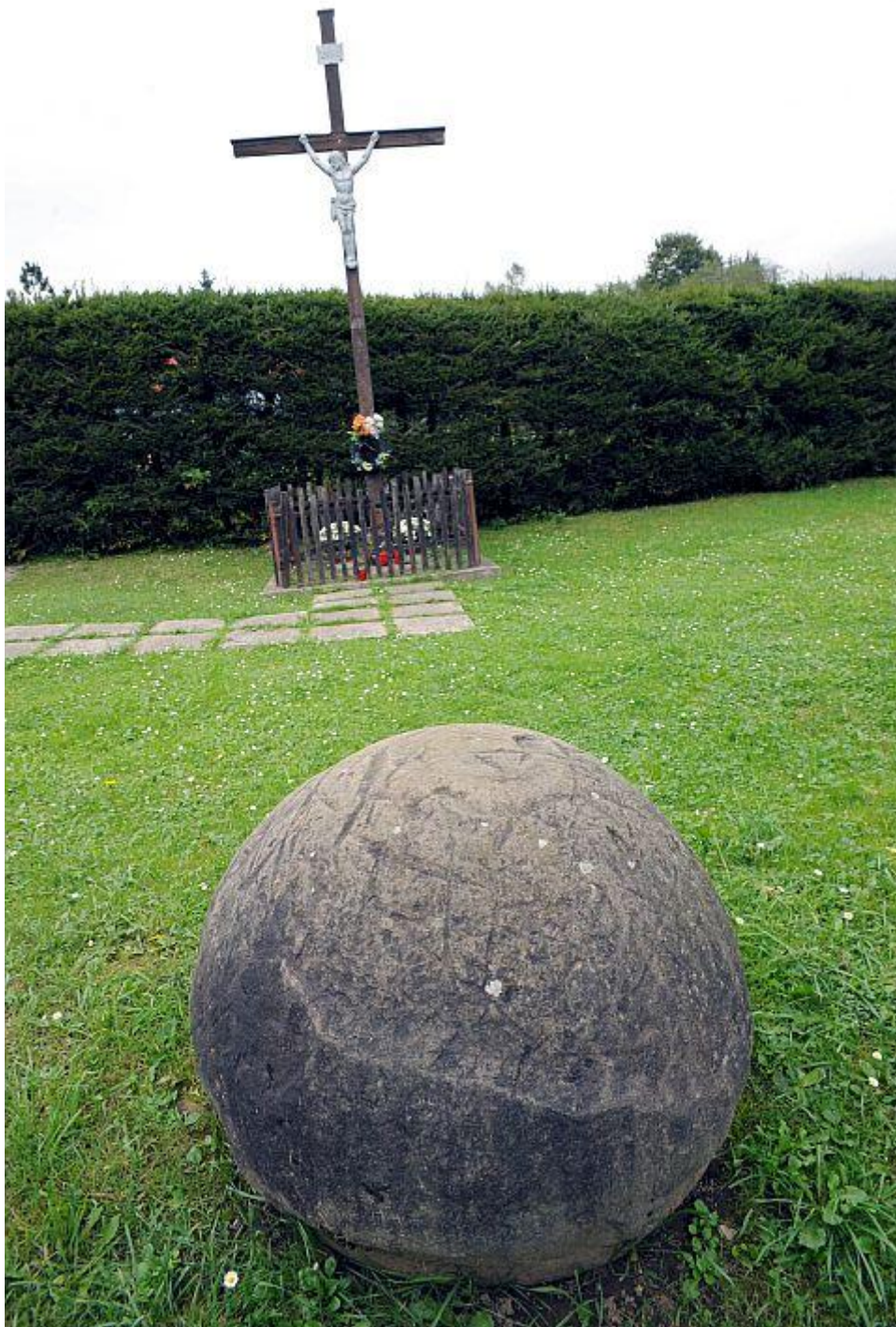
Kamenné gule na [Kysuciach](#)

Kamenné gule z kameňolomu Megoňka neďaleko obce Milošová na Kysuciach sú svetovou geologickou raritou. Tridsať kamenných gúl s priemerom 25 – 260 cm, ktoré sa tu našli v roku 1988, má 30 až 40 miliónov rokov. Ide o najväčšie nálezisko kamenných gúl v Európe, ďalšie sú v blízkosti obce Klokočov. Najväčšia z gúl s priemerom takmer päť metrov sa rozpadla na dva kusy pri detonačných prácach. Vnútro gúl tvorí akýsi zlepenec dvoj- až 4-centimetrových pieskovcových kamienkov. Vážia od dvoch do 30 ton. Obdobné geologické útvary sa nachádzajú ešte v Južnej Afrike či na Novom Zélande, väčšie gule sa nachádzajú už len v Kostarike.

Gule sú opracované do vajcovitého alebo dokonalo guľovitého tvaru.

V okolí kameňolomu v dedine Korňa je nálezisko ropy, jedna z teórií teda hovorí, že vznikli pri obrovskej prírodnej katastrofe, ďalšia zas, že boli takto perfektne opracované ešte pramom Tethys.

Podľa niektorých z miestnych ľudí gule prileteli z [vesmíru](#).

Nápis vo Velestúre

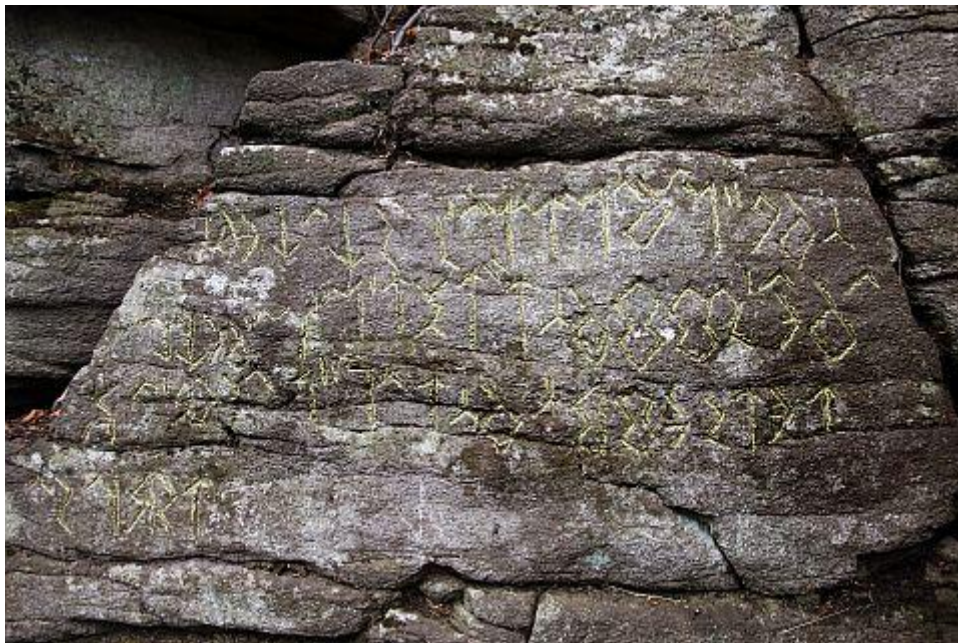
Na južnej skalnej stene vrchu Velestúr (1254,4 m) v Kremnických horách objavil v roku 1860 archivár Pavol Križko nápis.

Keďže bol znalcom germánskeho runového písma, dotoval ho do roku 4 až 5 pred n. l. a označil ho za slovanské, čo preňho znamenalo, že Slovania boli na tomto území oveľa dávnejšie, ako sa bežne predpokladá. Ďalšie nápisy aj pozostatky akéhosi valu sa dajú nájsť na neďalekom vrchu Smrčník.

Tieto nápisy však od samého začiatku sprevádza spochybnovanie, že ide len o podvrh s cieľom zvýraznenia slovanského elementu v našom geografickom priestore. Podľa moravského bádateľa Antonína Horáka je napísaný v praslovančine balkánskeho pôvodu.

Za uznanie jeho pravosti a proti názorom, že ide skôr o keltské, vikingské, druidské nápisy, prípadne umelo vyrobené nápisy z 19. storočia bojujú miestne združenia zasadzujúce sa o obnovu slovanských zvykov.

Vrch Veletúr (Veles bol jedným z najvýznamnejších slovanských bohov) dnes navštevujú vyznávači novopohanských náboženstiev, rôznych okultných smerov, ale aj členovia nacionalistických združení. Postavili tam dokonca kruhovú kamennú svätyňu pre drevené staroslovanské modly.

Hľadanie červenej skaly

Ráno v Pečeniciach. Prihovám sa staršiemu mužovi s naloženým fúrikom a pýtam sa, ako sa dostanem k valu, ktorý miestni nazývajú Spečený.

Po chvíľke premýšľania ukazuje na kopec nad dedinou. „Niekde tam hore by to malo byť, ale kde presne neviem,“ odpovedá.

Viac mi povie starostka na obecnom úrade. „Poznám pána, ktorý tu má chalupu. Venuje sa tomu a ak má čas, zavedie vás tam rád,“ hovorí starostka, dvíha telefón a vzápätí dohaduje stretnutie.

Jozef Šimonek, pre ktorého je Spečený val srdcovou záležitosťou, nás vedie na svoju chalupu. Odporúča vyložiť z fototašky nepotrebné veci. Val nie je blízko.

„Trochu sa prejdeme. Bude vám to ťažké. Autom sa tam nedá ísť,“ hovorí starostlivo.

Asi po dvadsaťminútovej chôdzi do mierneho svahu sa objaví prvá tabuľa. Informuje o faune miestnej prírody a o trase k valu. „Sme na náučnom chodníku, ktorý sme s bývalým starostom robili zadarmo,“ hrdo zdôrazní a plynulo pokračuje, „viete, neboli peniaze na nič.“ Kráčame stále do kopca, pokiaľ sa dá, obchádzame a preskakujeme skaly.

Na miernej rovinke plnej obrovských balvanov ukazuje sprievodca na veľké kamene so zárezmi. „Sme v priestore, ktorý je podľa názorov niektorých odborníkov pozostatkom prírodnej dielne, kde obyvatelia v dobe neurčitej brúsili rôzne nástroje a pomôcky pre vtedajšiu prácu a stavbu valu,“ ukazuje na kameň.

Po chvíli sa dostávame k prvému úseku, takzvanému Spečenému valu. Už začína byť viditeľný. Na asi tri až päť metrov širokej hromade skál je postavená informačná tabuľa s opisom valu.

Šimonek sa zohne, zoberie do ruky červenú skalú. „Pozrite sa, tento fragment vylúpnutý z valu ukazuje na vysokú teplotu, ktorú pri nejakom požiari val prekonal. Jasne to ukazuje, že kameň bol vystavený obrovskej teplote,“ rozpráva a prstom ukazuje na sfarbený kameň.

Približne sedemstometrový pás kamennej sutiny, tiahnuci sa po vrstevnici, miestami pripomína širokú cestu, inde zas vysoký zvetraný múr, kde už skaly viditeľne prikrýva zem. Val pretína poľná cesta, zjavne pre ťažkú techniku. Nieкто si za [socializmu](#) potreboval skrátiť cestu, tak dal časť valu jednoducho zbagrovať.

„Takto si vážime kultúrne pamiatky,“ nahnevane zdôrazňuje Šimonek.

Po asi trojhodinovej chôdzi sa val stráca. Údajne niekde v horách o niekoľko kilometrov ďalej pokračuje.

Čítajte viac: <http://www.sme.sk/c/6126992/najvacsie-zahady-slovenska.html#ixzz1d5wqeHx5>